



**R.P. Ioannis De Lvgo Hispalensis, É Societate Iesv, Jn
Collegio Romano Eivsdem Societatis Olim Theologiae
Professoris, nunc S. R. E. Cardinalis, Dispvtaiones
Scholasticae, & Morales, De virtute, & ...**

Lugo, Juan de

Lvgdvni, 1666

De peccato dimisso.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82358](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82358)

De peccato dimisso.

Certum etiam est, peccatum dimissum posse esse obiectum penitentiae, quod possit retractare, nam condonatio illius non tollit, quod ego possim velle non fecisse illud peccatum, ne offenderem Deum; sicut etiam post vulneris, vel morbi curationem possum dolere de causa, quam dedi vulneri, vel morbo contrahendo. Dubium tamen est, an possit penitentia velle compensare, & satisfacere pro peccato iam dimisso: Et quidem, si remissio peccati ignoretur, vel sit dubia; certum est, posse velle satisfacere pro illo: posse item velle satisfacere sub conditione, si dimissum non sit: Difficultas est, an qui est omnino certus de remissione peccati, possit adhuc velle pro illo vltius satisfacere: videtur enim non posse, quia ubi non est debitum, non potest esse satisfactio; ergo si peccatum est omnino condonatum & debitum extinctum, non potest penitentia velle satisfactionem absolutam pro illo. Adhuc tamen dicendum videtur, posse virtutem penitentiae elicere actum circa peccatum dimissum, non solum retractando, & detestando illud, (quod fortasse sufficeret, ut illud posset esse materia sacramenti Penitentiae) sed etiam quo velit satisfacere, & compensare pro illo: ut ex alio titulo extinguatur. Hoc enim videtur commune aliis virtutibus, ut possint suo debito satisfacere, vel adaequatè, vel abundanter: v.g. gratitudo potest velle retributionem maiorem, quam exigeret beneficium acceptum; item obedientia potest velle audire duo Sacra, ut satisfaciatur abundantius precepto audiendi Sacrum: iustitia item potest velle tribuere infamato honorem, plusquam exigeretur ad tollendam infamiam. Aliud enim est ad quid virtus obliget, & quod est necessarium ad intentum illius: aliud verò, ad quid perfectio illius virtutis moueat. Obligat quidem iustitia; v.g. ad retributionem honoris aequalis cum infamia illata; mouet verò perfectio iustitiae ad maiorem honorem retribuendum: sicut Zachæus, qui si quemquam in aliquo defraudauerat, reddebat quadruplum: ita penitentia non obligat; nisi ad extinguendum adaequatè debitum peccati, atque ideo extincto debito per condonationem, cessat obligatio compensandi: at verò potest perfectio penitentiae mouere adhuc ad satisfactionem abundantiorē exhibendam. Quare quoad hoc differt ille qui non peccauit, ab eo, qui peccauit, licet peccatum sit iam omnino ablatum: nam ille primus non potest penitere, ob defectum obiecti penitentiae: hic verò secundus, licet iam non habeat debitum obligans, habet tamen titulum pro quo possit abundantius, & perfectius satisfacere: sicut etiam Christus pro nostris peccatis satisfecit abundantius, quam necessitas exigeret.

De actu materialiter malo.

Potest etiam dubitari, an virtus Penitentiae odio habeat peccata, non solum, quando sunt cum aduertentia, & ideo sunt verè peccata, sed etiam quando ex ignorantia, vel inaduertentia excusantur, & non sunt peccata formaliter, sed solum materialiter. Verbi gratia irreuerentiam Deo factam sine aduertentia, vel blasphemiam, aut perurium sine attentione sufficienti ad culpam? Videtur enim hæc etiam pertinere posse ad obiectum penitentiae. Nam alie virtutes non solum habent odio obiecta opposita, quando cum aduertentia admittuntur, sed omni prorsus modo, v.g. iustitia odio habet nocumentum proximi, quomodo locumque fiat: temperantia odit ebrieta-

tem etiam casualem, & sic de aliis. Ratio autem est, quia eiusmodi obiecta non ideo sunt mala, quia prohibita; sed potius è contra ideo prohibita, quia mala; ergo antecedenter ad attentionem quæ quibus attendit ad eorum malitiam, iam in ipso obiecto inuenitur malitia obiectiua, quæ possit terminare odium virtutis oppositæ. Quamuis ergo non inueniatur culpa sine aduertentia; inuenitur tamen illa malitia obiectiua, ad quam si aduerteret homo, contraheret malitiam formalem, & culpam, & illa malitia obiectiua est, quam odio habet temperantia, v.g. scilicet, indecentia ebrietatis cum natura rationali præcindendo ab aduertentia, vel inaduertentia, ergo penitentia etiam poterit odio habere, & detestari eos actus propter rationem communem offensæ materialis Dei.

Nihilominus, quidquid sit de aliis virtutibus, dicendum est, eiusmodi actus non pertinere immediate ad obiectum penitentiae: quia seclusa aduertentia necessaria ad culpam, non manet ratio offensæ diuinæ, quam penitentia detestatur: & hoc est discrimen penitentiae ab aliis virtutibus supra adductis, quod illæ præcindendo ab aduertentia, vel inaduertentia, habent in obiectis contrariis malitiam formalem, quam odio habeant: v.g. temperantia inuenit in ebrietate præcindendo ab aduertentia, malitiam indecentiæ cum natura rationali, quam malitiæ odit temperantia, & sic de aliis: at verò penitentia est virtus quasi reflexa, quæ odit malitiam, & indecentiam offensæ diuinæ: offensæ autem nullo modo potest præcindere ab aduertentia: ideo seclusa aduertentia, non restat ibi in eo actus malus illud, quod formaliter detestatur penitentia. Sicut si poneretur aliqua virtus, cuius proprium munus esset, prohibere ne homo operetur contra conscientiam: sanè hæc virtus nulum actum posset detestari, nisi enim, qui fieret cum aduertentia, alioquin enim non fuisset contra conscientiam, & per consequens non caderet sub obiecto illius virtutis: sic se habet penitentia, quæ cum solum habeat odio offensam Dei, non potest odisse actum indeliberatum, quia ille non est offensæ Dei.

Adde, si cum debita proportionem loquamur, eandem rationem inueniri, quod ad hoc attinet, in penitentia, & in aliis virtutibus: Nam sicut iustitia v.g. odio habet nocumentum proximi, præcindendo ab aduertentia, vel inaduertentia ad malitiam iniuriæ; sic penitentia odio habet offensam Dei præcindendo ab aduertentia, vel inaduertentia ad rationem offensæ: requiritur sanè ad hoc ut detur offensæ Dei, quod peccator aduertat ad aliquam malitiam obiectiua: alioquin non peccaret: Ceterum, licet non aduertat, illo peccato offendi Deum: potest intervenire offensæ Dei, & peccatum saltem veniale, ut supra diximus; & hanc offensam etiam factam sine aduertentia ad malitiam offensæ potest detestari postea Penitentia, sicut iustitia potest detestari iniuriam proximi factam sine aduertentia ac malitiam iniuriæ, & ita quoad hoc pares sunt; differunt tamen, quia iniuria illa materialis potest esse obiectum iustitiæ, etiam præcindendo ab omni aduertentia ad aliquam malitiam; offensæ verò non potest esse obiectum penitentiae, nisi fiat cum aduertentia ad aliquam malitiam, quia aliter nullo modo erit offensæ Dei, ut dictum est.

Imò si res attentè consideretur, adhuc penitentia intra proprium obiectum sistens est similior cæteris virtutibus quoad hoc; quia cum penitentia procuraret reparare pacem, & placare Deum propter bonum pacis; hinc est, quod penitentia possit odio habere negligentiam in procuranda hac Dei placatione & reconciliatione, etiam si ex inaduertentia, & obliuione, ac inculpabilitate contin-